

A MELKIZEDEK TANÍTÁSOK NYUGATON

AMELKIZEDEK tanok sokféle útvonalon jutottak el Európába, ám főként Egyiptomon át jöttek és kerültek be a nyugati világszemléletbe, miután alaposan elgörögösödtek és később keresztényivé váltak. A nyugati világ eszményképei alapvetően szókratésiek voltak, és ennek későbbi vallásbölcselete lett a jézusi felfogás, amint az módosult és keveredett, ahogy érintkezett a fejlődő nyugati bölcselettel és vallással, melyek mind együtt a keresztény egyházban csúcsosodtak ki.

² A sálemi hitelesítők hosszú időn át folytatták tevékenységeiket Európában, fokozatosan elmerülve az időszakonként felbukkanó számos tiszteletfajtában és a különféle szertartásokat követő vallási csoportokban. A sálemi tanításokat a legtisztább formájában megtartók között meg kell említenünk a cinikusokat. Az Istenben való hit és bizodalom e tanítói még a Krisztus utáni első század római Európájában is működtek, tanaik később pedig bekerültek az újonnan formálódó keresztény vallásba.

³ A sálemi tantétel nagy részét azok a fizetett zsidó katonák terjesztették el Európában, akik megannyi nyugati háborús küzdelemben vettek részt. A régi időkben a zsidók harci értékét éppúgy elismerték, mint az istentani különlegességüket.

⁴ A görög bölcselet, a zsidó istentan és a keresztény erkölcs tanítási alapjait alapjában véve a korábbi Melkizedek tanítások folyamán voltak.

1. A SÁLEMI VALLÁS A GÖRÖGÖKNÉL

¹ A sálemi hitelesítők nagy vallási építményt emelhetek volna a görögöknél, ha nem vették volna olyan szigorúan a felavatási esküjüket, azt a Makiventa megkövetelte fogadalmat, mely tiltotta a kizárólagosan istenimádási gyülekezetek szervezését, és amely számon kérte minden egyes tanítótól azon ígéretét, hogy soha nem működnek papként, hogy sohasem fogadnak el a vallási szolgálatukért díjat, csak ételt, ruhát és szállást. A hellének előtti idők Görögországába behatoló Melkizedek tanítók egy olyan népet találtak, mely még táplálta Ádámszon és az anditák korának hagyományait, ám e tanításokat nagymértékben lerontották azon alsóbbrendű rabszolgák hordáinak képzetei és hiedelmei, akiket egyre nagyobb számban hoztak a görög partokra. E meghamisítás eredménye a véres szertartásos szokásokkal teli durva életerőhöz való visszatérés lett, az alsóbb néposztályok még az elítelt bűnözők kivégzéséből is szertartásrendet csináltak.

² A sálemi tanítók korai hatásait csaknem eltörölte a Dél-Európából és keletről kiinduló, úgynevezett árja betörés. E hellén támadók olyan emberszerű istenképeket hoztak magukkal, melyek hasonlítottak az árja társaik által Indiába vitt istenképekhez. E behozatal indította el az istenek és istennők görög családjának kialakulását. Ez az új vallás részben a bejövő hellén vadak tiszteletfajtáin alapult, de azért megvoltak benne Görögország régebbi lakosainak hitregéi is.

³ A hellén görögök a földközi-tengeri világot elterjedten uraló anyamádással találkoztak, és e népekre erőltették rá az ő ember-istenüket, Diausz-Zeuszt, aki hasonlóan a többlől-egyet imádó szemiták Jahvejához, az alárendelt istenek egész görög panteonjának feje lett. És a görögök végül eljutottak volna egy igaz egyistenhöz Zeusz fogalmában, ha nem ragaszkodtak volna a Sors felügyeletéhez. Egy végleges értékkel bíró Istennek magának kell lennie a sors döntőbírájának és a végzet teremtetőjének.

⁴ A vallásfejlődés e tényezőinek következményeként rövidesen kialakult az Olimposz hegyének könnyelmű isteneiben való népszerű hit, olyan istenekben, akik inkább voltak emberiek, mint isteniek, és akiket az eszes görögök sohasem vettek túl komolyan. A maguk teremtette istenségeket nem is igen szerették és nem is igen félték. Hazafias és faji érzelmekkel viseltettek Zeusz és a félig emberekből, félig istenekből álló családja iránt, de nemigen hódoltak nekik vagy imádták őket.

⁵ A helléneket olyannyira átjárták a korai sálemi tanítók papságellenes tantételei, hogy fontosabb papság sohasem jelent meg Görögországban. Még az istenekről készített képek is inkább a művészetet szolgálták, semmint az istenimádatot.

⁶ Az olimposzi istenek az ember jellemző emberszerűségét példázzák. A görögök mitológiája azonban inkább művészi volt, mint erkölcsös. A görög vallás hasznos volt annyiban, hogy egy istenségcsoport által kormányzott világegyetemet ábrázolt. A görög erkölcsök, erkölcsök és bölcselet viszont rövidesen messze meghaladta az istenképet, és ez az értelmi és szellemi növekedés közötti egyensúlytalanság éppoly veszélyes volt Görögország számára, mint amilyen Indiában is volt.

2. A GÖRÖG BÖLCSELETI GONDOLKODÁS

¹ A könnyen vett és felületes vallás nem maradhat meg, különösen olyan esetben nem, amikor nincs papsága, mely

segítené annak formálódását és amely a hívek szívét félelemmel vegyes tisztelettel töltené meg. Az olimposzi vallás nem ígért üdvözülést, és nem is oltotta a híveinek szellemi szomját; ezért volt pusztulásra ítélve. A kezdetétől számított ezer éven belül csaknem el is tűnt, és a görögök nemzeti vallás nélkül maradtak, az Olimposz isteneinek már nem volt helyük a jobb elmékben.

² Ez volt tehát a helyzet, amikor a Krisztus előtti hatodik században a kelet és a Levante a szellemi öntudat újjáéledését és az egyistenhit felismerésére való új ráébredést élte meg. A nyugat azonban nem osztozott ezen új fejleményben; sem Európa, sem Észak-Afrika nem vett részt általánosan a vallási újjászületésben. A görögök azonban egyszerű értelmi haladást értek el. Elkezdték uralni a félelmüket és többé már nem keresték a vallást annak ellenszereként, azonban nem ismerték fel, hogy az igaz vallás elégíti ki a lélek vágyait és ugyanez az ellenszere a szellemi nyugtalanságnak és az erkölcsi kétségbeesésnek. A lélek vigaszául az elmélyült gondolkodásra — a bölcseletre és a természet dolgai után való vizsgálódásra — törekedtek. A maguk megőrzésén — üdvözülésén — való elmélkedéstől az ön-kiteljesítés felé és az önmaguk megértése felé fordultak.

³ A görögök kísérletet tettek arra, hogy szigorú gondolatmenetek révén ériék el azt a biztonságtudatot, mely a továbbélésben való hit helyettesítőjeként szolgálhat, de teljesen kudarcot vallottak. A hellén népek felsőbb osztályainak csak az értelmesebbjei tudták felfogni ezt az új tanítást; az előző nemzedékek rabszolgáinak leszármazottai alkotta köznép képtelen volt ezen új valláshelyettesítő elfogadására.

⁴ ¶ A bölcselők megvetették az istenimádás minden formáját, függetlenül attól, hogy gyakorlatilag mennyien azért bizonytalanul elfogadták „a világegyetem Értelme”, „az Isten ideája” és „a Nagy Forrás” sálemi tanítéleben való hit háttérét. Amennyire a görög bölcselők elismerték az istenit és a véges-felettit, annyiban őszintén egyistenhívők voltak; csak kevésé ismerték el az olimposzi istenek és istennők teljes testületét.

⁵ Az ötödik és hatodik század görög költői, kiváltképp Pindaros, megpróbálkoztak a görög vallás megújításával. Magasabb szintre emelték annak eszményképeit, de inkább voltak ők művészek, mint vallásos rajongók. A legmagasabb rendű értékek támogatására és megőrzésére alkalmas módszert nem tudtak kialakítani.

⁶ Xenophanész egy Istenről tanított, de az ő istensége túlságosan minden-isten tani volt, semhogy személyes Atyja lehetett volna a halandó embernek. Anaxagórasz a működésközpontú világnézet híve volt, attól eltekintve, hogy elismert egy Első Okot, egy Első Elmét. Szókratész

és utódai, Platón és Arisztotelész azt tanították, hogy az erény tudás; a jóság a lélek egészsége; hogy jobb igazságtalanságot elszenvedni, mint annak elkövetésében vétkesnek lenni, hogy helytelen dolog rosszal fizetni a rosszért, és hogy az istenek bölcsek és jók. Az ő fő erényeik voltak: a bölcsesség, a bátorság, a mértékletesség és az igazságosság.

⁷ ¶ A vallásbölcsélet fejlődése a hellén és a héber nép körében erősen elütő képet mutat az egyháznak, mint a műveltségi fejlődés alakítójának a működéséről. Palesztinában az emberi gondolkodás olyannyira a papok irányítása alatt állt és azt olyannyira az írások befolyásolták, hogy a bölcsélet és a szépségtan teljesen elmerült a vallásban és az erkölcsiségben. Görögországban a papok és a „szent írások” csaknem teljes hiánya az emberi elmét szabadon hagyta, nem kötötte meg, amely ijesztő fejleményeket hozott a gondolkodás elmélyülésében. A vallás azonban személyes élményként nem tudott lépést tartani a mindenségrend természetének és valóságának értelmi felmérésével.

⁸ Görögországban a hitet alárendelték a gondolkodásnak; Palesztinában a gondolkodás volt alárendelve a hitnek. A kereszténység erejének nagy része abban van, hogy sokat kölcsönzött mind a héber erkölcsiségből, mind a görög gondolkodásból.

⁹ Palesztinában a vallási hitelv oly erősen megmerevedett, hogy már a további növekedést veszélyeztette; Görögországban az emberi gondolkodás oly elvonttá vált, hogy az istenkép a minden-isten tani képzelgés homályos gőzvévé oszlott, mely egyáltalán nem hasonlított a brahman bölcselők személytelen Végtelenségéhez.

¹⁰ ¶ De az akkori idők átlagemberei nem tudták felfogni az ön-kiteljesítés és egy elvont Istenség görög bölcselét és nem is érdekelte őket mindez; ők inkább az üdvözüléssel kapcsolatos ígéreteket akarták, valamint az imákat meghallgatni képes személyes Istent. Számúzták a bölcselőket, üldözték a sálemi tiszteletközösség maradványait, a két tantételt meglehetősen összekeverték, és előkészítették a rejtelemimádatokban való szörnyű, tobzódásszerű elmerülést, amely azután elárasztotta a földközi-tengeri szigeteket. Az eleusziszbéli rejtelmek az olimposzi panteonból nőttek ki, ami a termékenységimádás görög változata volt; Dionüszosz természetimádása virágzott; a tiszteletfajták legjobbika az orfikus testvériség lett, melynek erkölcsi hitszónoklatai és az üdvözülésre vonatkozó ígéretei sokakat megfogtak.

¹¹ Egész Görögországot megérintették az üdvözülés elérésének ezen új módszerei, ezek az érzelgős és heves szer-tartásrendek. Ilyen rövid idő alatt egyetlen nemzet sem jutott el a művészi bölcsélet ilyen magasságaiba; egy sem al-

kotott ilyen fejlett, gyakorlatilag Istenség nélküli és az emberi üdvözülés ígértétől teljesen mentes erkölcsstani rendszert; egyetlen nemzet sem merült el ilyen gyorsan, ilyen mélyen és vadul az értelmi megrekedtség, az erkölcsi züllesztés és a szellemi szegénység ilyen mélységeibe, mint e görög népek, amikor a rejtelemimádatok örült forgatagába vetették magukat.

¹² ¶ A vallások sokáig megvoltak bölcséleti támasz nélkül, de kevés bölcsélet, mint olyan, maradt fenn sokáig a vallással való valamiféle azonosulás nélkül. A bölcsélet a vallás számára az, ami a tervezés a cselekvés számára. De az eszményi emberi állapot az, amelyben a bölcséletet, a vallást és a tudományt értelmes egységgé kovácsolja össze a bölcsesség, a hit és a tapasztalat együttese.

3. A MELKIZEDEK TANÍTÁSOK RÓMÁBAN

¹ A családi istenek imadásának korábbi vallásos formáiból Marsnak, a hadistennek a törzsi tisztelésévé alakulása természetes dolog volt annyiban, hogy a latinok későbbi vallása inkább volt politikai szokás, mint a görögök és a brahmanok vagy több más nép szellemibb vallásaihoz hasonló gondolatrendszer.

² A Melkizedek evangéliumnak a Krisztus előtti hatodik századbéli nagy egyistenhitbeli újjászületése során túl kevés sálemi hitterjesztő érkezett Olaszországba, és akik el is jutottak oda, azok sem voltak képesek legyőzni az istenek és templomok új sokaságát hozó, gyorsan terjedő etruszk papság befolyását, melyek mind a római államvallássá szerveződtek. A latin törzsek e vallása nem volt olyan hétköznapi és haszonelvű, mint a görögöké, és nem is volt olyan szigorú és zsarnoki, mint a hébereké; a legnagyobb részt pusztá formák, eskük és tabuk megtartásából állt.

³ A római vallást erőteljesen befolyásolta a Görögországból behozott számos műveltségi elem. Végül az olimpiai istenek többségét is átvették és beemelték a latin panteonba. A görögök sokáig imádták a családi tűzhely tüzét — Hesztia a tűzhely szűz istennője volt; Veszta az otthon római istennője lett. Zeusból Jupiter vált; Afroditéből Vénusz; és ez történt a számos további olimposzi istenséggel is.

⁴ A római ifjak vallási beavatása az volt, hogy magukat ünnepélyesen az állami szolgálatnak szentelték. Az állampolgársági eskük és felvételek valójában vallási szertartások voltak. A latin népek templomokat, oltárokat és szentélyeket tartottak fenn, és válsághelyzetben a mindent tudónak hitt bölcssekhez fordultak. Megőrizték a hősök és később a keresztény szentek csontjait.

⁵ Az álvallásos hazafiság ezen alakias és szenvedélymentes formája szükségképpen összeomlott, éppen úgy, ahogy

a görögök magas szintű értelmi és művészi imádata is elbukott a rejtelemimádatok szenvedélyes és mélyen érzelmi töltetű áhítata előtt. E pusztító tiszteletfajták legnagyobbikát az Isten Anyja szakadár felekezet rejtelemvallása alkotta, melynek központja akkoriban pontosan a római Szt. Péter templom mai helyén volt.

⁶ ¶ A megjelenő római állam politikailag meghódította Egyiptomot, Görögországot és a Levantét, cserébe viszont azok tiszteletfajtái, szertartásai, rejtelmek és istenképei meghódították Rómát. E behozott tiszteletfajták tovább virágoztak az egész római állam fennállása idején egészen Augusztusz koráig, aki tisztán politikai és állampolgári okokból hősiessen és valamennyire sikeresen törekedett a rejtelemvallások felszámolására és a régebbi politikai vallás újjáélesztésére.

⁷ Az államvallás egyik papja beszélt Augusztusznak a sálemi tanítók ama korábbi próbálkozásairól, hogy elterjessék az egyetlen Isten, az összes természetfeletti lény felett uralkodó végső Istenség tantételét; és ez az eszme olyannyira megtetszett a császárnak, hogy számos templomot építtetett, szép képekkel töltötte meg azokat, újjászervezte az állampapságot, helyreállította az államvallást, és magát a mindenek fölött álló főpapnak nevezte ki, és császárként nem habozott azt hirdetni magáról, hogy ő a legfelsőbb isten.

⁸ Az Augusztusz-imádás ezen új vallása virágzott és a császár élete folyamán Palesztinát, a zsidók hazáját kivéve követték is birodalom szerte. És az emberi istenek e kora egészen addig tartott, amíg a hivatalos római tiszteletfajta névjegyzékében több mint negyven, önmagát felmagasztalt emberi istenség nem állt, melyek mindegyike csodás születést és egyéb emberfeletti sajátosságokat tudott a magáénak.

⁹ ¶ A sálemi hívek fogyatkozó csoportjának utolsó állását a tanhirdetők egy komoly csoportja védte, ők voltak a cinikusok, akik arra buzdították a rómaiakat, hogy hagyják el a vad és értelmetlen vallási szertartásaikat és térjenek vissza a Melkizedek evangéliumot megtestesítő egyik olyan istenimádási formához, melyet a görögök bölcséletével való érintkezés módosított és fertőzött meg. De a nép általában elutasította a cinikusokat; jobban szeretett elmerülni a rejtelmes szertartásokban, melyek nem csak a személyes üdvözülés reményét ígérték, hanem kielégítették a kikapcsolódás, az izgalom és a szórakozás iránti igényét is.

4. A REJTELEMIMÁDATOK

¹ A görög-római világban élő népek többsége, miután elveszítette a hajdani családját és államvallását és képtelen volt a görög bölcsélet jelentésének megértésére vagy nem is volt hajlandó erre, az Egyiptomból és a Levantéból származó látványos és érzelmi színezetű rejtelemimádatok felé fordult. A köznép az üdvözülés ígértét akarta — vallási vigaszt a mában és a halhatatlanság reményének bizonyosságát a halál után.

² A leginkább népszerűvé vált három rejtelemimádat:

³ 1. Cibebe és fia, Attisz fríg tisztelete.

⁴ 2. Ozirisz és anyja, Ízisz egyiptomi tisztelete.

⁵ 3. Mitrász, mint a bűnös emberiség megmentője és megváltója imádásának iráni tisztelete.

⁶ ¶ A fríg és egyiptomi rejtelemvallások azt tanították, hogy az isteni fiú (Attisz, illetőleg Ozirisz) átélte a halált és isteni hatalomtól fogva feltámadt, valamint, hogy mindenki, akit megfelelően bevezettek a rejtelmekbe, és aki tiszteletteljesen megünnepli az isten halálának és feltámadásának évfordulóját, ezáltal részesülhet az ő isteni természetéből és halhatatlanságából.

⁷ ¶ A fríg szertartások magával ragadóak voltak, de megalázók is; a véres ünnepeik jelzik, hogy mennyire lealacsonyultak és silányak lettek e levantei rejtelemvallások. A legszentebb nap a Fekete Péntek, a „vér napja” volt, melyen megemlékeztek Attisz saját magára kiszabott haláláról. Az Attisz áldozata és halála előtti három napon át tartó tisztelgés után az ünnepsorozat a feltámadása feletti örömből átszaporodott.

⁸ Ízisz és Ozirisz imádási szertartásai kifinomultabbak és hatásosabbak voltak, mint a fríg tiszteletfajtáé. Ez az egyiptomi szertartás a régi Nílus-isten mondája köré fonódott, aki meghalt és feltámadt, mely felfogás abból a megfigyelésből származott, hogy a növények növekedése évente újra és újra megáll, melyet a minden élő növény tavaszi feléledése követ. E rejtelemimádatok gyakorlásának tombolása és a szertartásrendjeik tobzódása, mely a hívek feltevése szerint elvezetett az isteniség felismerésének „elragadtatásához”, néha egészen visszataszító volt.

5. A MITRÁSZ-TISZTELET

¹ A fríg és egyiptomi rejtelemvallások végül meghátráltak minden rejtelemimádat legnagyobbika, a Mitrász-imádás előtt. A Mitrász-tisztelet az emberi természet számos területét vette célba és fokozatosan kiszorította minden elődjét. A mitraizmus a Levantéban besorozott római légiósok hírverésén keresztül terjedt el az egész római birodalomban, mert a Levantéban divatos vallást a katonák mindenfelé elvitték, ahová csak eljutottak. És ez az új

vallási szertartás nagy előrelépést jelentett a korábbi rejtelemimádatokhoz képest.

² A Mitrász-tisztelet Iránban jelent meg, és Zoroaszter harcias követőinek ellenállása mellett is sokáig fennmaradt a hazájában. De amikor a mitraizmus elérte Rómát, akkorra a zoroaszteri tanításból átvett számos elem már erősen továbbfejlesztette azt. A zoroaszteri vallás főleg a mitraikus tiszteletfajtán keresztül fejtett ki hatást a később megjelenő kereszténységre.

³ ¶ A Mitrász-tisztelet egy nagy sziklából származó és hőstetteket végrehajtó és a nyilaival sziklából vizet fakasztó harcias istent ábrázolt. Volt árvíz, melyből csak egyetlen ember menekült meg egy különleges építésű hajón, és volt utolsó estebéd is, melyet Mitrász a napisten dicsőítéséhez vett igénybe, mielőtt a mennyekbe emelkedett volna. Ez a napisten, vagy Szol Inviktusz, a zoroasztrizmus Ahura-Mazdá istenségképeinek elfajzása volt. Mitrászt úgy tekintették, mint a napistennek a sötétség istenével vívott küzdelmét túlélő bajnokát. És a mondai szent bika általa való leölésének elismerésével Mitrász halhatatlanná lett, felemelkedett a magas istenek között az emberi fajért közbenjáró lény tisztségébe.

⁴ E tiszteletfajta követői barlangokban és más titkos helyeken imádták az istenüket, énekeltek dicsőítő éneket, mormoltak varázsigéket, fogyasztották az áldozati állatok húsát és itták véréit. Naponta háromszor imádkoztak, a napisten napján külön heti szertartásrendjeik is voltak és Mitrász éves ünnepén, december huszonötödikén tartották meg a legkörülményesebb szokásukat. Azt hitték, hogy a szentségből venni biztosítja számukra az örökévaló életet, a halál utáni azonnali megtérést Mitrászhoz, s üdvözültségben az ítéletnapig való ottléteket. Az ítéletnapon a menny mitraikus kulcsai kinyitják a Paradicsom kapuját, hogy a hűségesek beléphessenek; amire azután az élő és a holt meg nem kereszteltek megsemmisülnek Mitrásznak a földre való visszatérésével. Azt tanították, hogy amikor egy ember meghal, Mitrászhoz kerül megítéltetésre, és hogy a világ végén Mitrász az összes holtat összehívja a sírokból az utolsó ítélet megismerésére. A gonoszakat tűz emészti el, a jók Mitrással uralkodnak örökké.

⁵ Ez eleinte csak a férfiak vallása volt, és a hét különböző rendjébe a híveket fokozatosan avatták be. Később a hívek feleségei és leányai is beléphettek a Nagy Anya templomaiba, melyek a mitraikus templomok mellett álltak. A nők tiszteletközössége a mitraikus szertartás és Cibebe, Attisz anyja fríg tiszteletének szertartásai alkotta keverék volt.

6. MITRAIZMUS ÉS KERESZTÉNYSÉG

¹ A rejtelemimádatok és a kereszténység megjelenése előtt személyes vallás nemigen alakult ki független intézményként Észak-Afrika és Európa polgárosodott vidékein; az inkább családi, városállami, politikai és birodalmi ügy volt. A hellén görögök sohasem alakítottak ki központosított istenimádási rendszert; a szertartás helyi sajátosság volt; nem volt papságuk és nem volt „szent könyvük”. Sok tekintetben hasonlóan a rómaiakéhoz, az ő vallási intézményeikből is hiányzott az az erőteljes hatás, mely a felsőbb erkölcs és a szellemi értékek megőrzésére készítetett volna. Igaz ugyan, hogy a vallás intézményesítése rendszerint rontotta annak szellemi minőségét, azért tény az is, hogy egyetlen vallásnak sem sikerült megmaradnia a valamilyen mértékű, kisebb-nagyobb intézményi szerveződés segítsége nélkül.

² A nyugati vallás így gyengült egyre a szkeptikusok, a cinikusok, az epikureusok és a sztoikusok koráig, de mind közül a legfontosabb, a mitraizmus és Pál új keresztény vallása közötti küzdelem idejéig.

³ ¶ A Krisztus utáni harmadik században a mitraikus és a keresztény egyházak mind megjelenésükben, mind szertartási jellegükben nagyon hasonlóak voltak. Az ilyen istenimádási helyek közül sok a föld alatt volt, és mindegyikben voltak olyan oltárok, melyek alapjai különbözőképpen ábrázolták annak a megmentőnek a szenvedéseit, aki megszabadulást hozott a bűn sújtotta emberi fajnak.

⁴ A Mitrász-imádóknak mindig az volt a szokásuk, hogy a templomba belépve szentelt vízbe mártották az ujjukat. És lévén, hogy némely körzetben voltak olyanok is, akik egyszerre mindkét vallást követték, bevezették e szokást a keresztény templomok többségében is Róma közelében. Mindkét vallás alkalmazta a megkeresztelést, valamint a kenyér és a bor szentségének fogyasztását. A mitraizmus és a kereszténység közötti nagy különbség, eltekintve Mitrász és Jézus jellembeli eltérésétől, az volt, hogy az egyik bátorította a katonai szellemet, a másik viszont szélsőségesen békeelvű volt. A mitraizmusnak a többi vallás (kivéve a későbbi kereszténységet) iránti türelme vezetett el annak végső pusztulásához. Ám e kettő küzdelmében a döntő tényező a nőknek a keresztény hit teljes jogú tagságába való felvétele lett.

⁵ ¶ Végül az elnevezés szerinti keresztény hit uralomra jutott nyugaton. A görög bölcsélet szolgáltatta az erkölcs-tani érték fogalmait; a mitraizmus az istenimádási szokásrendet; és a kereszténység, mint olyan, az erkölcsi és társadalmi értékek megőrzésének módszerét.

7. A KERESZTÉNY VALLÁS

¹ Teremtő Fiú nem azért testesült meg a halandó húsvértesthez hasonló alakban és adományozta magát az Urantia emberiségének, hogy megbékítsen egy haragvó Istent, hanem azért, hogy megnyerje az egész emberiséget az Atya szeretete felismerésének és az Istenhez fűződő fiúi helyzetük megértésének. Végül még a vezeklés tantételének nagy pártolója is felfogott valamennyit ebből az igazságból, mert kijelentette, hogy „az Isten volt az, aki Krisztusban megbékéltette magát a világot”.

² Ezen írásnak nem célja, hogy a keresztény vallás eredetével és elterjedésével foglalkozzon. Elég annyit mondani, hogy az a názáreti Jézus, a Nebadon emberként megtestesült Mihály Fiának személye köré épül, akit az Urantián úgy ismernek, mint a Krisztus, a felkent. A kereszténységet e galileainak a követői terjesztették el szerte a Levantében és nyugaton, és az ő hittérítői buzgalmuk felért a híres elődeikével, a szetfiekével és a sálemiekével, valamint az ő komoly ázsiai kortársaikkal, a buddhista tanítóikkal.

³ A keresztény vallás mint urantiai hiedelemrendszer az alábbi tanítások, hatások, hiedelmek, tiszteletfajták és egyedi személyes hozzáállások keveredésén keresztül alakult ki:

⁴ 1. Az utóbbi négyezer évben megjelent összes nyugati és keleti vallás alapvető tényezőjét alkotó Melkizedek tanítások.

⁵ ¶ 2. Az erkölcsiség, az erkölcsstan, az istentan, valamint a Gondviselésben és a legfelsőbb Jahvéban való hit héber rendszere.

⁶ ¶ 3. A zoroaszteri felfogás a mindenségrendi jó és rossz közötti küzdelemről, mely nyomot hagyott a judaizmuson és a mitraizmuson is. A mitraizmus és a kereszténység küzdelmével együtt járó hosszas kapcsolaton keresztül az iráni látnok tantételei meghatározó tényezővé váltak a jézusi tanítások elgörögösített és ellatinosított változataiban lévő tantételek, elvek és mindenségtan hit-tudományi és bölcséleti formájának és szerkezetének kialakulásában.

⁷ ¶ 4. A rejtelemimádatok, különösen a mitraizmus, de ide tartozik a fríg tiszteletfajtabeli Nagy Anya imádása is. Még a Jézus urantiai megszületésével kapcsolatos mondanak is megfertőződtek az iráni megmentő-hős, Mitrász csodás születésének római változatával, akinek a földre való eljövételével kapcsolatban azt hitték, hogy annak csak egy maroknyi, ajándékot hozó pásztor volt a tanúja, akiket angyalok értesítettek a közelgő eseményről.

⁸ ¶ 5. József-fia-Jósua emberi életének történelmi ténye, a názáreti Jézusnak mint a megdicsőült Krisztusnak, az Isten Fiának a valóságos volta.

⁹ ¶ 6. A tárzusi Pál személyes nézőpontja. És meg kell jegyeznünk, hogy az ő ifjúkorában a mitraizmus volt Tárzus uralkodó vallása. Pál nemigen álmódott arról, hogy az ő áttértjeinek írt jó szándékú leveleit egykor majd a még későbbi keresztények úgy tekintik, mint „Isten szavát”. Az ilyen jóhiszemű tanítókat nem szabad felelőssé tenni azért, amit a későbbi követők az írásaikkal műveltek.

¹⁰ ¶ 7. A hellén népek bölcséleti gondolkodása, Alexandriától és Antiókhától Görögországon át Szirakúzáig és Rómáig. A görögök életfelfogása jobban összhangban volt a Pál-féle kereszténységgel, mint bármely más akkori vallási rendszerrel és fontos tényezővé vált a kereszténység nyugati elterjesztésében. Még mindig a görög bölcsélet és a páli istentan képezi az európai erkölcsstan alapját.

¹¹ ¶ Ahogy Jézus eredeti tanításai eljutottak nyugatra, elnyugatiasodtak, és ahogy elnyugatiasodtak, megkezdődött az emberek összes fajtája és félesége számára meglévő, gyökerükben általános vonzóerejüknek a gyengülése is. A kereszténység mára a fehér emberfajták társadalmi, gazdasági és politikai erkölcsihez jól alkalmazkodó vallássá

lett. Már régen megszűnt Jézus vallásának lenni, bár még mindig hősiesen törekszik egy szép vallás ábrázolására Jézusról azok számára, akik őszintén keresik a tanításaiban mutatott utat. E vallás megdicsőítette Jézust a Krisztusként, az Istentől jött messiási felkentként, azonban igen csak elfelejtette a Mester személyes evangéliumát: az Isten Atyaságát és a minden ember közötti egyetemes testvériséget.

¹² ¶ És ez a hosszú története Makiventa Melkizedek tanításainak az Urantián. Csaknem négyezer éve szállott alá a Nebadon e veszélyhelyzeti Fia az Urantiára, és ezen idő alatt „El Elyon, a Fenséges Isten papjának” tanításai minden emberfajtahoz és néphez eljutottak. És Makiventa sikeresen elérte a rendkívüli alászállásának célját; amikor Mihály felkészült az urantiai megjelenésre, a férfiak és nők szívében ott élt az istenkép, ugyanaz az istenkép, mely megint feléled az Egyetemes Atya számos gyermekének élő szellemi tapasztalásában, ahogy a szövevényes időbeli létüket a tér forgó bolygóin megélik.

¹³ [Közreadta egy nebadoni Melkizedek.]